

RAADSINFORMATIEDOCUMENT GEMEENTE WATERLAND

Raadsnummer	: 190-116
Zaaknummer	: 4553-2025
Onderwerp	: Jaarverslag leerplicht 2023-2024
Portefeuillehouder	: A. van de Weijenberg
Contact via	: Team Jeugd
Datum	: 4 maart 2025

Kennisnemen van
het Jaarverslag leerplicht 2023-2024.

Inleiding

Het toezicht op naleving van de Leerplicht is opgedragen aan het college van burgemeester en wethouders (artikel 16 Leerplichtwet). Het college voert het toezicht uit door het vaststellen van het jaarverslag Leerplicht. Hierin wordt verslag gedaan van het afgelopen schooljaar. Op grond van artikel 25 van de Leerplichtwet brengt het college verslag uit aan de gemeenteraad Waterland en aan de Minister van Onderwijs. Bij dit raadsinformatiedocument vindt u het jaarverslag Leerplicht 2023-2024.

Samenvatting

In het schooljaar 2023-2024 is er voor de leerplichtadministratie volledig overgestapt op de nieuwe applicatie CAREl. In het jaarverslag van 2022-2023 werd aangegeven dat de implementatie later dan verwacht plaatsvond. Dit leidde tot gegevensverlies en de noodzaak om verwerking en tellingen op een alternatieve manier uit te voeren. In het schooljaar 2023-2024 is dit proces binnen CAREl aanzienlijk vereenvoudigd. Hoewel er enkele verschillen zijn ten opzichte van voorgaande jaren, hebben deze naar verwachting geen nadelige gevolgen gehad.

Aantallen leerlingen

In het schooljaar 2023-2024 (teldatum start schooljaar) wonen er in de gemeente 1276 kinderen, die naar het primair onderwijs (po) of vso gaan. Er gaan 1225 kinderen naar het reguliere basisonderwijs. Van de kinderen die woonachtig zijn in Waterland gaan 51 kinderen met een speciale indicatie naar een speciale school voor basisonderwijs (sbo), het speciaal onderwijs (so) of het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Totaal gaan er 129 kinderen naar een school buiten de gemeente. De andere kinderen, die buiten de gemeente naar school gaan, gaan meestal vanwege een bepaalde richting of vorm van onderwijs, bijv. Vrije School, Dalton of vanwege een levensbeschouwelijke overtuiging.

In schooljaar 2023-2024 gaan er 1272 jongeren uit Waterland naar het voortgezet onderwijs (VO). Dit is een toename ten opzichte van vorig schooljaar (1049). Deze jongeren bezoeken 78 verschillende scholen in de gemeente en daarbuiten. Er zijn 142 jongeren uit de gemeente, die naar het Bernard Nieuwentijt College (BNC) gaan. Ook dit is een toename ten opzichte van vorig schooljaar (115). Deze school heeft net als andere VO-scholen een regionale functie met leerlingen afkomstig uit omliggende gemeenten als Landsmeer, Purmerend, Amsterdam en Edam-Volendam.

Verzuim

Er blijkt een duidelijke stijging in zowel absoluut verzuim als luxe verzuim.

De toename in luxe verzuim (= op vakantie gaan buiten de schoolvakanties) kan worden verklaard door de hoge vliegticketprijzen in de vakanties. Ouders geven aan dat zij anders geen betaalbare mogelijkheden hebben om hun kinderen mee op vakantie te nemen. Hierdoor kiezen sommige ouders er bewust voor om eerder te vertrekken dan de wettelijke schoolvakantieperiode en accepteren zij de boete die de rechter hiervoor kan opleggen. Wel zien we weinig recidive: Ouders die de leerplichtwet hebben overtreden door eerder op vakantie te gaan, hebben geen herhaald verzuim vertoond.

De stijging in absoluut verzuim (= niet ingeschreven staan bij een school) is in de praktijk echter minder opgevallen bij de leerplichtambtenaren, waarschijnlijk als gevolg van de invoering van een nieuw systeem. Hoewel deze stijging in eerste instantie zorgwekkend lijkt, blijkt dit niet het geval te zijn. Uit onderzoek en gesprekken bleek dat een deel van het absoluut verzuim veroorzaakt werd door een systeemfout. Na herstel is de registratie bijgewerkt. Een groep jongeren had daadwerkelijk moeite met het kiezen van een vervolgopleiding en was om die reden niet tijdig ingeschreven. Deze gevallen van absoluut verzuim zijn door de leerplichtambtenaren opgepakt en deze jongeren zijn ingeschreven op een school.

Het aantal gevallen van relatief verzuim (= ongeoorloofd verzuim/spijbelen) is nagenoeg gelijk gebleven. Dankzij inspanningen om de zichtbaarheid van leerplichtambtenaren te vergroten, weten scholen onze ambtenaren beter te bereiken. Dit heeft niet alleen een positief effect op de cijfers, maar heeft er ook toe geleid dat leerplichtambtenaren eerder bij situaties worden betrokken. Voorheen werd de leerplichtambtenaar vaak pas in een later stadium ingeschakeld, wat weinig ruimte liet voor effectieve interventie. De cijfers zijn de afgelopen jaren flink omhooggegaan. Hoewel het aantal gevallen gelijk is gebleven ten opzichte van vorig jaar, is er sprake van een aanzienlijke groei. Hierop wordt geanticipeerd met gerichte acties. Hierin werken wij regionaal samen. Bijvoorbeeld via de regionale werkgroep Schoolaanwezigheid en strakkere registratie van ziekte.

Alle meldingen die niet onder bovengenoemde verzuimmeldingen vallen, worden geregistreerd als overig verzuim. Dit zijn voornamelijk meldingen die de leerplichtambtenaar oppakt met preventieve gesprekken binnen het voortgezet onderwijs in de gemeente Waterland.

Afdoen meldingen Doorstroompunt

Een leerling tussen de 18 en 23 jaar die van school gaat zonder startkwalificatie, wordt door de school gemeld bij de gemeente. Deze meldingen worden vervolgens doorgestuurd naar het Doorstroompunt (DSP). Per 1 mei 2023 is de naam van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) landelijk veranderd in Doorstroompunt. De oude naam veroorzaakte verwarring bij zowel jongeren als professionals. Jongeren associeerden de term RMC vaak met zorginstellingen of ziekenhuizen. Uit feedback bleek dat de nieuwe naam een warm gevoel moet uitstralen, direct duidelijk moet zijn over de functie en dat het gebruik van afkortingen dient te worden vermeden.

In het schooljaar 2022-2023 zijn er 123 DSP-meldingen geregistreerd. In het schooljaar 2023-2024 is dit aantal gedaald naar 40. Deze daling is met name te danken aan de verhoogde zichtbaarheid van leerplicht en de succesvolle nauwe samenwerking met de DSP-medewerkers.

Vrijstellingen en thuiszitters

Binnen de gemeente Waterland hebben ouders van 18 jongeren een vrijstelling verkregen. Hiermee zijn de aantallen gelijk gebleven ten opzichte van voorgaande jaren. De aantallen voor het huidige schooljaar blijven stabiel, zonder merkbare veranderingen. De vrijstellingen zijn voornamelijk afgegeven vanwege onderwijs in het buitenland en een andere invulling van het onderwijs.

Voortijdig schoolverlaters

In het schooljaar 2023-2024 werden binnen de gemeente Waterland 40 DSP-meldingen vastgesteld. Het landelijke overzicht van gegevens met betrekking tot voortijdig schoolverlaten wordt echter pas in later 2025 gepubliceerd. Derhalve geeft het jaarverslag inzicht in het aantal schoolverlaters gedurende het schooljaar 2022-2023. De hieronder weergegeven cijfers hebben betrekking op het voorgaande jaar in vergelijking met de overige cijfers in dit rapport en het eerdergenoemde aantal van 40 DSP-meldingen.

Preventieve aanpak schoolverzuim

In het schooljaar 2022-2023 is het verzuimprotocol opnieuw onder de loep genomen en herzien. Het aangepaste protocol werd vervolgens geïntroduceerd bij de docenten. Deze gerichte samenwerking en heldere afspraken hebben geleid tot een bescheiden daling in het aantal verzuimmeldingen en een aanzienlijke vermindering van herhaalde meldingen. In het schooljaar 2022-2023 werden 17 verzuim-gesprekken gevoerd, terwijl dit aantal in 2023-2024 is afgenomen tot 15 gesprekken.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):
190-117 jaarverslag leerplicht 2023-2024